

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת דני דנון

פ/25/2650

הצעת חוק העונשין (תיקון – החמרת ענישה בפשיעה חקלאית) (הוראת שעה), התשפ"ג–2023

תיקון סעיף 384 א – 1. בתקופה של שלוש שנים מיום פרסומו של חוק זה, בחוק העונשין, התשל"ז – הוראת שעה¹, בסעיף 384 א, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :

"(ב) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), הגונב כלים חקלאיים, תוצרת חקלאית, בקר או מקנה שערכם עולה על 50,000 שקלים חדשים, דינו – מאסר שבע שנים וקנס כספי בשיעור של פי שלושה מערך הדבר.

(ב) הורשע אדם בעבירה לפי סעיף (ב) לא יפחת עונשו משלוש שנים אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו."

דברי הסבר

משחר הקמתה הציונות ראתה חשיבות גדולה בחקלאות העברית. כך הוקמו ארגוני בר גיורא בשנת 1907, השומר בשנת 1909 ויישובי "חומה ומגדל". המיתוס הציוני טיפח את החקלאות והדבר נכון עד לימינו.

ימיה של הפשיעה החקלאית כימי הציונות ובשנים האחרונות היא חזרה להרים את ראשה. אלא שבניגוד לימי ראשית הציונות, בשני העשורים האחרונים מדינת ישראל לא מייצרת את ההרתעה הנדרשת מאלו שפוגעים בחקלאות. כך הפכה הפשיעה החקלאית למכת מדינה שגורמת לנזקים רבים לחקלאים ולחקלאות בכללותה.

על פי דוח מבקר המדינה 67ב לשנת 2016, הפשיעה החקלאית מכוונת לפגיעה בענפי חקלאות שונים, והיא מתבטאת בגניבת תוצרת ויבול, בעלי חיים וציוד חקלאי, ובכלל זה טרקטורים וחומרי הדברה ודישון המשמשים את החקלאים לעבודתם ולפרנסתם; בגרימת נזק לציוד, לתשתיות ולשטחים חקלאיים ובהשתלטות על שטחי מרעה. כתוצאה מכך, הפשיעה החקלאית פוגעת במקורות הפרנסה של החקלאים ועלולה לרושש אותם לחלוטין. כמו כן, צוין כי לפי הנתונים שבידי משמר הגבול, את מרבית העבירות מבצעות כנופיות מאורגנות ומקצועיות שמאופיינות בתחכום ובתעוזה רבה, רובן מתחום הרשות

¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

הפלסטינית.

היעדר הרתעה מספקת מביא להרחבת היקף הפשיעה החקלאית, עד כדי הקמתן של התארגנויות עצמאיות ופרטיות ללוחמה בפשיעה הכלכלית האמורה.

נוכח האמור מוצע להחמיר את רף הענישה כדי לייצר הרתעה מספקת בכל הקשור לפשיעה חקלאית. לפיכך, מוצע לתקן בהוראת שעה לשלוש שנים את סעיף 384א לחוק, שעניינו גניבה בנסיבות מיוחדות, כך שבעבירה הקבועה בסעיף קטן (א)(2) לסעיף האמור, העוסקת בגניבה של ציוד חקלאי, תוצרת חקלאית, בקר או מקנה, תוחמר הענישה הקבועה בחוק ולקבוע עונש מאסר ממושך יותר נוסף על קנס כספי, וכן עונש מינימום של שלוש שנים שיחול על מי שמורשע בעבירות האמורות, באופן ששיג את מטרת ההרתעה.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת יום טוב חי כלפון וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/2885) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת טלי גוטליב וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/300) ועל ידי חבר הכנסת רם בן ברק (פ/25/1527).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ו' באדר התשפ"ג (27.02.2023)